

16 juni 2020

De (on)toereikendheid van het hulp- en dienstverleningsaanbod in Vlaanderen voor kinderen van (ex-)gedetineerden

Hoe een gelijkaardige werking zoals deze van het expertisecentrum K I N D uit Nederland een meerwaarde kan bieden in Vlaanderen

Maak kennis met de studenten van de bachelorproefgroep

Castelein Lieven

Bachelor Sociaal Werk

El Issati Salma

Bachelor Sociaal Werk

Hollebeke Maury

Bachelor Sociaal Werk

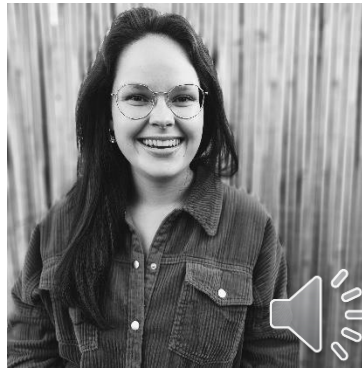
Staelens Chayenne

Bachelor Orthopedagogie

Van Sande Anke

Bachelor Toegepaste
Psychologie

Vandaele Emma

Bachelor Toegepaste
Psychologie

Vandekerckhove Carlo

Bachelor Maatschappelijke
Veiligheid

Vanneuville Charlotte

Bachelor Orthopedagogie

Inhoudsopgave

---

1. Omkadering

- 1.1. Klasbak vzw
- 1.2. Expertisecentrum K I N D
- 1.3. Probleemstelling

2. Onderzoeksmethode

- 2.1. Literatuurstudie
- 2.2. Getuigenissen kinderen
- 2.3. Interviews met experts

3. Onderzoeksresultaten

- 3.1. Noden kind
- 3.2. Aanbod
- 3.3. Aanbod dekt noden?
- 3.4. K I N D wenselijk?

4. Eindproduct

- 4.1. Aanbevelingen
- 4.2. Onderzoekssuggesties
- 4.3. Infographic

1. Omkadering

Klasbak vzw

**Expertise-
centrum K I N D**

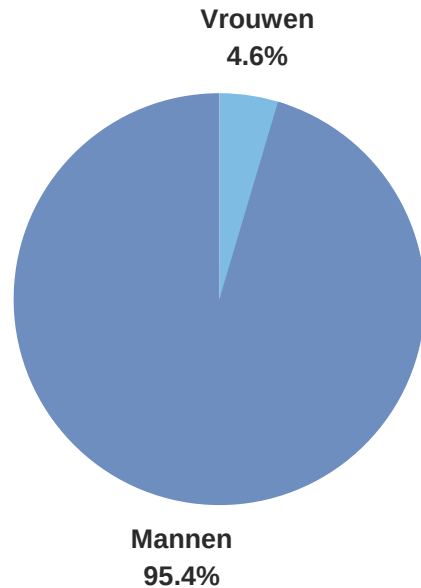

Probleemstelling

Gevangenispopulatie 2018

(in)formeel
leren in
detentie

- 2012: informeel netwerk
- 2015: officiële vzw

Waar Klasbak vzw zich o.a. voor inzet:

- Het belang van leren in detentie
- Digitalisering in gevangnissen
- Re-integratie van gedetineerden bevorderen
- Onderzoek initiëren en stimuleren
- Verspreiding van informatie en sensibilisering van de samenleving met oog op engagement/betrokkenheid
- ...

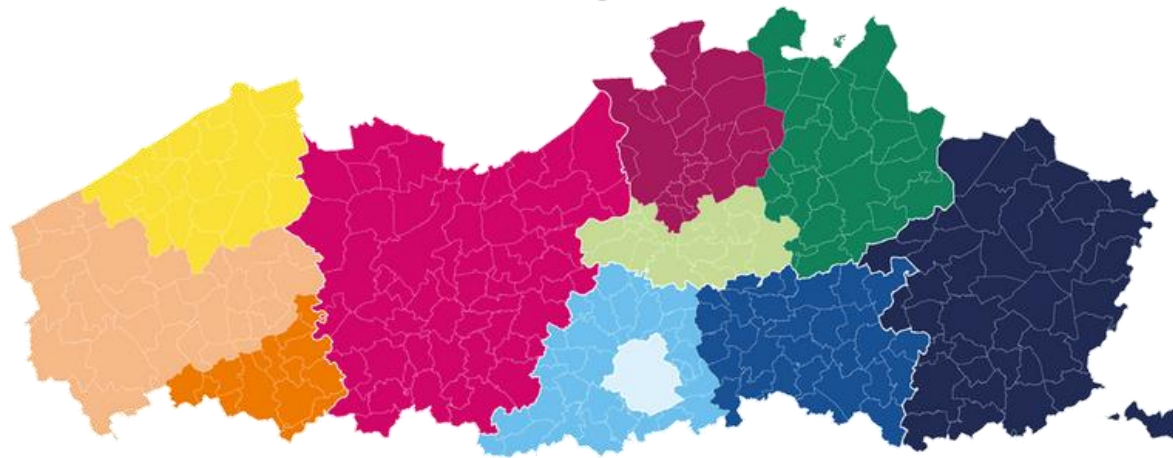
1.2. Expertisecentrum K I N D

Waar K I N D zich o.a. voor inzet:

- Hulp bieden aan en behandelen vragen van/over kinderen van (ex-)gedetineerden
- Telefonisch en/of digitaal advies, luisterend oor
- Informeren en doorverwijzen
- Trainingen en scholingen aan (in)formele hulpverleners
- Krachtgerichte aanpak
- ...

CAW. (2020). *Regio* / CAW [Illustratie]. Geraadpleegd van <https://www.caw.be/regio/>

2. Onderzoeksmethode

Literatuurstudie

**Getuigenissen
kinderen**

**Experts uit
werkveld**

AANBOD

- Wetgevingen
- Hulpverlening

(HEDENDAAGSE) BEVINDINGEN VAN DETENTIE

- Impact van detentie op gedetineerde ouders
- Impact van detentie op het kind
  - Impact op het kind als gezinslid
  - Stigmatisering
  - Psychologische impact
  - Impact op het gedrag
  - Schools functioneren
- Ouder-kindrelatie tijdens gevangenschap
  - Impact op de ouder-kindrelatie
    - Het belang van hechting
    - Impact van een scheiding
    - Loyaliteit
    - Het effect van ouder-kindcontact
  - Extra moeilijkheden tijdens coronatijden
    - Het corona-effect
    - Digitalisering als meerwaarde voor de ouder-kindrelatie?

2.2. Getuigenissen kinderen

Noden van kinderen van (ex-)gedetineerden

Verkregen door:

- Online op zoek te gaan
- Experts uit het werkveld te raadplegen

Documentaires, filmpjes etc.

2.3. Interviews met experts uit het werkveld

Positief antwoord

- CKG (2)
- JWW
- CLB
- K I N D Nederland

Negatief antwoord

- Kinderrechten-commissariaat
- Kennisplein
- Awel
- EXPOO
- De Rode Antraciet

Interviews die niet konden doorgaan

- K&G
- JAC
- Beleidscoördinator kinderen & jongeren CAW
- Jonge Helden

3. Onderzoeksresultaten

Noden kind

Aanbod

Aanbod dekt noden?

**K I N D
wenselijk?**

! Noden uit literatuurstudie

! Noden uit getuigenissen

! Noden uit interviews

Noden uit literatuurstudie

- Financiële gezinssteun
- Onderwerp 'detentie' bespreekbaar maken
- Psychosociale ondersteuning
- Begrip uit de omgeving
- Contact met de ouder
- Kindvriendelijke bezoeken (uren/omgeving/bereikbaarheid)
- Meer inspraak

! Noden uit getuigenissen

! Noden uit interviews

- 1** Ondersteuning en voorbereiding voor eerste bezoek
- 2** De ouder blijven zien
- 3** Erover kunnen praten
- 4** Erkenning en niet-oordelende houding
- 5** Een goed leven, goede zorgen
- 6** Contact met de gedetineerde ouder
- 7** Kindvriendelijke contactmogelijkheden
- 8** Duidelijke en eerlijke antwoorden
- 9** Ruimte en dezelfde kansen krijgen
- 10** Voorbereid worden op het moment dat ze niet langer bij mama verblijven

Conclusie noden kind

- Meer contact met de gedetineerde ouder
- Kindvriendelijke omstandigheden voor kinderbezoek
- Meer begrip en erkenning
- Meer psychologische ondersteuning

Wetgeving

Hulp- en dienstverlening

voor kinderen van (ex-)gedetineerden

Wetgeving

Amper specifieke wetgevingen

Aandacht gaat vooral naar gedetineerde, minder naar directe sociale omgeving

Wetgevingen worden in praktijk anders ervaren

Sommige rechten staan onder druk:

- Discriminatiewet
- Recht op contact
- Haalbare omstandigheden kinderbezoek
- Recht op info

Hulp- en dienstverlening

voor kinderen van (ex-)gedetineerden

1. Kennisplein
2. Awel
3. EXPOO
4. Kind en Gezin
5. Centrum voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning
6. Centrum Algemeen Welzijnswerk
7. Jongerenaanbod van het CAW
8. Justitieel Welzijnswerk
9. De Rode Antraciet
10. Aalmoezeniers
11. Kinderrechtencommissariaat
12. Huis van het Kind
13. Centrum voor Leerlingenbegeleiding
14. Jonge Helden

- Onderzoek organisaties
- Beslissing gemaakt (Wat is (ir)relevant voor ons onderzoek?)
- Aanvraag interview + opnemen in infographic

Hulpverleningsvormen	Organisaties
Informatie, sensibilisatie en advies	K&G, CLB, CAW, JAC, JWW, Kennisplein, Awel, Huis van het Kind
Ondersteuning ouder-kindrelatie	K&G, Inloopteams
Opvoeding	CKG, Inloopteams, Huis van het Kind
Begeleiding (psychosociaal, onderwijs, preventieve gezondheidszorg etc.)	CLB, CAW, JAC, JWW, Awel
(Kinder)bezoek, activiteiten	JWW, CKG (Beschermtcomité), Jonge Helden
Doorverwijzing	CLB, JAC, K&G, CAW, CKG, JWW, Huis van het Kind
Expertise/ondersteuning aan hulp- en dienstverleners (vormingen etc.)	JWW, Kennisplein, K&G
Online hulp	Awel, Kennisplein, CLB, JAC, CAW
Klachten	Kinderrechtencommissariaat
Vertrouwenspersoon	Aalmoezeniers
Varia	Aalmoezeniers, De Rode Antraciet

3.3. Dekt het aanbod de noden?

Noden	Aanbod
Meer contact met de gedetineerde ouder	JWW, CKG, K&G, Jonge Helden
Kindvriendelijke omstandigheden voor kinderbezoek (bv. tijdstip, afstand)	CKG (Beschermcomité)
Begrip en erkenning	Awel, CLB, JAC, JWW
Psychologische/psychosociale ondersteuning	Awel, JAC, CLB, CAW, JWW

Het aanbod in Vlaanderen ter ondersteuning van het kind van een (ex-)gedetineerde is deels toereikend voor de noden van deze kinderen.

Conclusie aanbod Vlaanderen

- Lijkt meeste noden te dekken

- **Kanttekening:**
  - Te weinig samenwerking tussen organisaties
  - Middelen- en personeelstekort
  - Kwetsbare, moeilijk te bereiken doelgroep

3.4. Is K I N D in Vlaanderen wenselijk?

- Er bestaat niet zoiets als K I N D in Vlaanderen.
- Het is wenselijk.
- Grond nodig om op te beginnen.

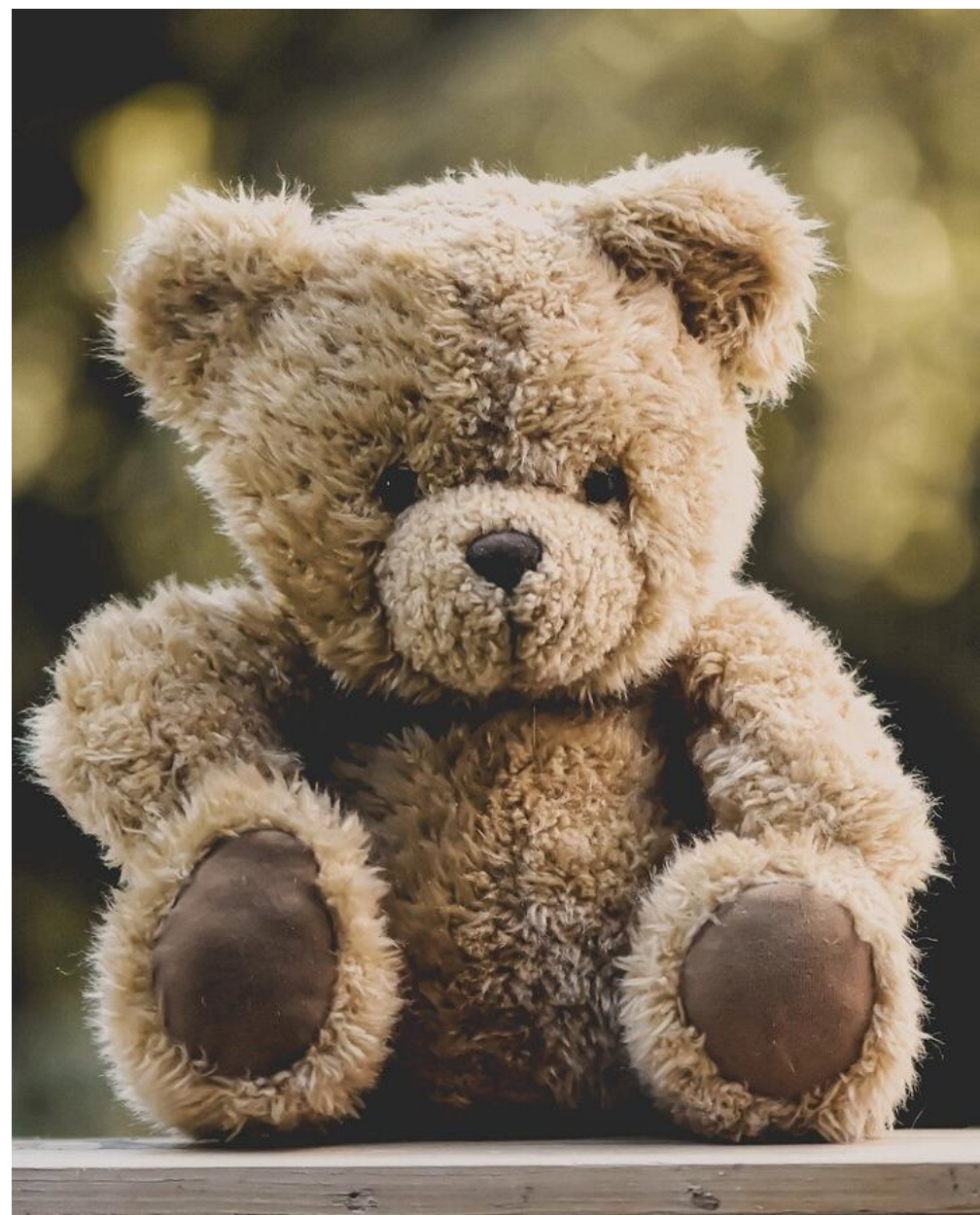

CAW. (2020). *Regio* / CAW [Illustratie]. Geraadpleegd van <https://www.caw.be/regio/>

Antwoord onderzoeksvragen

-
- Het hulp- en dienstverleningsaanbod in Vlaanderen voor kinderen van (ex-)gedetineerden lijkt de meeste noden te dekken, maar er is ruimte voor verbetering.
  - K I N D in Vlaanderen is dus wenselijk.

4. Eindproduct

Aanbevelingen

**Onderzoeks-
suggesties**

Infographic

4.1. Aanbevelingen

- Cijferregistratie van kinderen met een gedetineerde ouder
- Samenwerking politie, zorginstellingen, Vlaamse gemeenschap & justitie
- Zorgtafels
- Expertise-uitwisseling
- Rol van het onderwijs
- Heen- & weerboekje, Popy de giraf & 'Kindcheck'
- Gesprek/lotgenotencontact
- Digitalisering
- Expertisecentrum K I N D

4.2. Onderzoekssuggesties

Observatie

Belevingsonderzoek

Rol van het onderwijs

Kennisvalorisatie met buurlanden

Waar naartoe?

Kind van een (ex-)gedetineerde

Worstelt een kind of jongere met moeilijkheden of vragen rond detentie? Wens je hier als ouder of hulpverlener op in te zetten, maar weet je niet goed waar te beginnen?

Hiernaast wordt een overzicht gegeven van organisaties die je kunnen verder helpen.

- **Naam organisatie**
- **Soort hulp**
- **Telefoonnummer**
- **Chat**
- **Website**
- **Mail/Contactformulier**

Deze infographic kwam tot stand in het kader van een bachelorproef. Gemaakt door Castelein Lieven, El Issati Salma, Hollebeke Maury, Staelens Chayenne, Van Sande Anke, Vandaele Emma, Vandekerckhove Carlo en Vanneuville Charlotte.

Awel biedt een luisterend oor aan kinderen en jongeren van 6 tot 25 jaar die met een probleem zitten of een verhaal te vertellen hebben. De hulp is betrouwbaar, gratis en makkelijk bereikbaar.

Het CAW focust op het versterken van het welzijn en helpt volwassenen met het oplossen van hun vragen en problemen. Het wil steun bieden aan al wie het moeilijk heeft zodat ze nadien op zelfstandige basis verder kunnen. Het CAW kan ook doorverwijzen naar eigen afdelingen.

Het JAC biedt gratis hulp aan jongeren tussen 12 en 25 jaar.

Het JWW heeft oog voor de gedetineerde en zijn directe omgeving. Het kind kan bij het JWW terecht voor informatie, advies en psychosociale ondersteuning. Belangrijk om te weten is dat het kind zelf geen aanmelding kan doen, dit dient te gebeuren door een extern persoon.

De CKG's vallen onder het aanbod van Kind en Gezin. Het CKG voorziet in een tijdelijk hulpaanbod voor opvoedingsproblemen. Hun doel is dat ouders nadien op eigen kracht de opvoeding van hun kind(eren) verderzetten. Ze bieden begeleiding aan gezinnen met kinderen van 0 tot 12 jaar. Belangrijk om te weten is dat het kind zelf geen aanmelding kan doen, dit dient te gebeuren door een extern persoon.

Het CLB is een plaats waar kinderen terecht kunnen met hun vragen en problemen. Kinderen kunnen bij het CLB informatie, advies en begeleiding krijgen. Belangrijk om te weten is dat je doorverwezen wordt via de school.

De Huizen Van Het Kind staan in voor de ondersteuning van gezinnen met kinderen en het beantwoorden van vragen rond opgroeien en opvoeden.

Jonge Helden staat in voor de animatie tijdens kinderbezoek in de gevangenissen van Antwerpen en Leuven. Vrijwilligers ondersteunen hierbij de ouder-kindrelatie.

Kind en Gezin zet zich in voor de kansen en belangen van kinderen en wil het welzijn vergroten. In eerste instantie richt de organisatie zich tot de ouder. Ze gaan voornamelijk informeren en sensibiliseren.

Het Kinderrechtencommissariaat is een instantie die als klachtenlijn fungeert voor kinderen en jongeren onder de 18 jaar. Wanneer hun rechten geschonden worden, kan een klacht ingediend worden.

Bedankt!

